HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מסורת הש"ס

א) [מגיגה טז:], ב) [נקמן קנו:], ג) [כס"ל ממ"ז], ד) [כס"ל], ה) [לעיל ז:], ו) [וער' מוספות מגיגה יז. ד"ה כב אמי דלרב אמי מקשה אלא דרב אמי אמרב אמי וכתבו תירוץ זה],

הגהות הב"ח

(א) במשנה אם הכיפין אבל לא אם תולת דדדין אין: (ב) גמ' כיפין אם הזדדין לאחרי וכו' אבל לא אם הזדדין לא ליפפסם וכו' למעלה באוכלא מתמינן לשוויי אוכלא לא מטיינו וכו' הן הן דדדין פקיעין מני דדדין מלמא וכו' אבל לא הזדדין לפספסא: (ג) שם היינו דקא אמר ר' יהודה חרובין לדקה נמי שויי אוכלא: (ד) שם ר' יהודה מתיר כל"ל ואות ד' נמחק: (ה) שם מאי דקה נפה ואמאי קרי: (ו) תוס' ד"ה ר' יהודה וכו' ולריך לפרש דפליגי נמי בהא:

גליון הש"ם

גמ' והלכתא צדדים אסורי'. עיין עירובין דף לג. ע"א: תוס' ד"ה למטה מי' וכו' א"נ ברבי וכו'. ותמוה דא"כ אפי' לא נעץ יתד נמי דשימוש בחילון הוי רק שבות ול"ג בה"ש. אח"כ לאיתי שאמה כן בתשובת מעיל לדקה סימן ט' ולענ"ד י"ל דש"מ בע"ש שאל לחיות ביו"ט ושנית עירוב בערב יו"ט בכללה זו שיהיה עירוב ביו"ט ושבת. ולפי דב' קדושות הן לריך שיהיה עירובו קיים ביה"ש דקודם שבת ומזה אם לא נעץ יתד לא מהני עירובו לשבת דבה"ש אינו יכול ליטול עירובו דהא בממש"פ אסור אי הוי יום והוא יו"ט או לילה והוא שבת אסור בשימוש בתמוהר אבל נעץ יתד דמלא טלטול מכרמלית לרה"ר ליכא איסור הוצאה ביו"ט וכה"ש מותר למשוש שבת לא גזרינן בה"ש דלמא עדיין יום וליכא איסור הוצאה:

הגהות הגר"א

[א] גמ' לספסם אלא להמיר. נ"ב גירסת הרי"ף ולא להמיר ונכון מאד:

רבינו חננאל

כגון שהיה צד המשאיר האחד כבד והשני קל ורצינו להשוות המשאיר שלא יהיה ה)מטרטן, ומוסיף על הצד הקל דבר להשוות המשקל שלא יהיה אחד מהן מכריע. ועליו אמרה משנתנו מתיר החבלים והשקין נופלים שהקשר למעלה הוא ואין צריך להגביה שק ולא להוריד אלא כשמתיר החבל נופלין אבר גואלקלי, נמצאו גואלקי על צידי בהמה, ואבר זה על גואלקי נמצא אבר זה צדי צדדין. אי נמי בגואלי, דגואלקי עצמן אינן קשורין בחבלים אלא כמנהג שהיה לאורחים המהלכים בדרכים שעושין בראש השקין כמין קרסים ולולאות מן החבלים ומכניס הקרסים בלולאות. אי נמי ללולאות בלבד ומכניס בהן עץ ומחברו וכשרוצה לפרקן מושך העץ ההוא והן נופלים ונקרא העץ ההוא לכתא ואינו מגיע לצדדין, ואותו האבר נמי שמוסיפין על המשאיר הוא צדדי צדדין והוא מותר אבל הצדדין אסורין. ועוד אקשי ליה אביי לרבה הא ב' בידי אדם ואחת באילן כו'. ופריק רבה התם דכפיה לאילן וסיכך על גביו שנמצא משתמש באילן עצמו. תוב אקשינן עליה מסיפיה דקתני ג' בידי אדם ואחת באילן כשרה ועולין לה ביו"ט, ואי כפייה לאילן וסיכך ע"ג אמאי עולין לה ביו"ט הא משתמש באילן ואסור. ופריק ליה התם (ופרסיכנא) ז)[גוזא ופרסיכנא], פי' (גיחא) [גוזא] ופרסיכנא, תרתב מאבקא. ועלה דייקינן זה הכלל כל שינטל האילן ויכולה לעמוד עולין לה ביו"ט. **לימא כתנאי אין עולין לה ביו"ט כו'**, סברי לה כגון דחק באילן ונתן הנסרין שהן הסכך באותה החקיקה והן הצדדין, זה אוסר להשתמש בצדדין וזה מתיר. אמר אביי כולי עלמא צדדין אסורין והכא בצידי צדדין פליגי, פי' כגון דחק באילן ונתן באותה החקיקה עץ חזק כמין קורה ושם ראשי הנסרים שהן הסכך על אותו העץ הנתון כמין קורה, שנמצא העץ ההוא צדדי האילן והנסרים הנתונין על גביו צדדי צדדין. רבא אמר צדדין וצדדי צדדין דינם אחד, האוסר בצדדין גם בצידי צדדין אוסר והמתיר צדדי צדדין גם בצדדין מתיר. ובא רב משרשיא לאותובי (לרבה) דאמר המתיר בצידי צדדין מתיר גם בצדדין, הא דתניא נעץ יתד באילן ותלה בו כלכלה למטה מעשרה עירובו עירוב, למעלה מי' טפחים אין עירובו עירוב, ודייקינן מינה טעמא דנעץ יתד באילן ותלה בו יתר צידי

ז) [מגיגה טז:], ח) [נקמן קנו:], ט) [כס"ל ממ"ז], י) [כס"ל], יא) [לעיל ז:], יב) [וער' מוספות מגיגה יז. ד"ה כב אמי דלרב אמי מקשה אלא דרב אמי אמרב אמי וכתבו תירוץ זה],

רבינו חננאל (המשך)

האילן והכלכלה צידי צדדין ולפיכך למטה מעשרה טפחים עירובו עירוב, אבל אם לא נעץ יתד ותלה בו אלא תלה באמירי האילן אפילו למטה מעשרה אין עירובו עירוב דהוה ליה צדדין. הרי נתברר כי זה התנא אוסר בצדדין ומתיר בצידי צדדין. ופריק רב פפא אליבא דרבא הכא בכלכלה דחוקה וכו', ודברי רב פפא פשוטין הן. ומסקינן בה והילכתא צדדין אסורין צדדי צדדין מותרין. **דרגא דאמדלא.** סולם העשוי לעלות בו בערסל והוא שכתוב, כמלונה במקשה, והוא מלונה